GAZETA KRAKOWSKA

Nro 73.

W Niedzielę Dnia 11 Września 1808.

Z Wiednia d. 3 Września.

Nayiaśnieyszy Cesarz raczył aktualnego swoiego nadwornego Radcę połączoney n dworney kancelaryi, Barona Hingenau, przez wzgląd na iego zasługi na mieyscu wyniesionego na rządcę Tryestu Hrabiego Goes, mianować nayłaskawiey Wiceprezesem gubernium Styryi i Karentyi.

Wincentemu Hrabi Lichtenberg, kapitanowi w regimencie 3cim piechoty Arcy Xcia Karola raczył J. C. K. Mość udzielić nayłaskawiey godność szambelana.

J. C. K. Apostolska Mość raczył Naywyższego lekarza w Wels, Jana Hartmana, wynadgradzaiąc iego gorliwość w ratowaniu wieyskiego ludu podczas zaraźliwey choroby, wstrzymaniu będących chorob i inne iego patryotyczne zasługi, wynieść nayłaskawiey do stanu kraiowego rycerstwa.

Feldmarszałkowi porucznikowi, Margrabi Chasteler, raczył J. C. K. Mość dać wakuiący regiment pieszy Neugebauera, gdy regiment strzelcow, który dotąd posiadał, zwinięty został.

Daley zaszły w C. K. woysku co do osób następuiące odmiany:

A. Podwyższonemi zostali. Na feldmarszałkow porucznikow: Jenerał majorowie Kottuliński, Gyulai, Weeber de Treuenfels, Knesevich, Vincent, Schustek de Herve, Lippa de Korczacrow, Strauch i Gomez, de Pariotos. Na jenerał majorow: Pułkownicy Branowazki, od Wołosko-Illyryckiego regimentu; Schmiller, od Stipsica huzarow; Hemeberg, od Erbacha piechoty; Wecsey, od Arcy Xcia Ferdynanda huzarow; Reinwald, od Jozefa Colloredo piechoty; Biber, od Arcy Xcia Jana piechoty; Fenner, od zwiniętego reg. strzelcow; Mohr, od Hessen Homburga huzarow; Mayer, od Kerpena piechoty; Marszal od Strasoldo piechoty; Riese, od Chastelera piechoty; Nobili, Fourquin, Bechard i Lopez od korpusu indzynierow; Hohenbruk, dowodzca korpusu pontynierow; L'Espine, od marynarki; Faber, od Deutshmeistra piechoty i dyrektor do domu kadetow w Neustadt. Na pułkownikow: Podpułkownicy Paumgarten, od Wirtemberga dragonii; Guicciardi, od Arcy Xcia Franciszka kiryssierow, i Eozenberg, od Arcy Xcia Jana Dragonii; oba na nadliczbowych pułkownikow w regimentach. Na podpułkownikow: Majorowie Bübels, od korpusu bombardyerow przy glo-

wnym sztabie artyleryi; Haugwiz od głownego sztabu przy Waradyńskim regimencie; Lutz od zwiniętego regi. strzelcow przy 1wszey dywizyi strzelcow; Logdmann i Schindler od korpusu indzynierow w tymże korpusie. Na majorow; Kapitanowie Majanich, od korpusu bombardyerow w 2gim reg. artyleryi; Mayer od korpusu indzynierow; Fallon, przygłownym sztabie; Baroni, od zwiniętego reg. strzelcow dowodzcą 3ciey dywizyi strzelcow; Zaborski, od strzelcow dowodzcą 6tey dywizyi strzelcow; Mumb, od strzelcow dowodzcą 8mey dywizyi strzelcow; Chawanne od korpusu indzynierow, w tymże korpusie.

B. Przeniesionemi zostali: Steffanini podpuł. od strzelcow na dowodcę 7mey dywizyi strzelcow; Le Noble, major od Pragskiey mundurowey kommissyi, na dowodzcę mundurowey kommissyi w Podgorzu; Czarnocy, mieyscowy major w Zemlinie, na 2go majora w reg. piechoty Gyulaia; Wittib, major od Gyulaia na mieyscowego majora w Zemlinie; Schneider, major od zwiniętego reg. Strzelcow, na dowodzcę 2giey dywizyi strzelcow; Biombazzy, major od Fröhlicha piechoty, na dowodzcę 4tey dywizyi strzelcow; Golding, major od de Vaux piechoty na dowodzcę 9tey dywizyi strzelcow.

C. Otrzymali pensye: Weber Konrad, jenerał major z tytułem feldmarszałka porucznika; Beleredy, pułkownik od Licana reg z tytułem jenerał majora; Preysing, podpuł. od reg. Creuzer, z tytułem pułkownika; Hönsch, rotmistrz od Szeklera huzarow i Robinek, kapitan od piechoty Froona, oba z tytułami majorow; Hugiński, pensyonowany rotmistrz otrzymał tytuł majora.

D. Podziękował za służbę: Sales, pensyonowany pułkownik.

E. Umarli: Ducca, pensyonowany jenerał major; Kappler, podpułkownik od załogowey w Temeswarze artyleryi; Kisfaludi i Aichelburg, pensyonowani podpułkownicy; Szebmacki, tytularny podpołkownik, pensyonowani majorowie: Schössinger, Gürland, Langi Fricot.

Z Drezna d. 16. Sierpnia.

D. 11 b. m. ogłoszony tu został przy wachparadzie rozkaz, ażeby całe woysko, wyiąwszy poiedyncze bataliony, odwody i przybyłe na powrot z Polski regimenta, ściągnęło się na cwiczenia do dwoch obozow na prawym i lewym brzegu Elby przy Stolzen i Pirna. Batalion nawet granadyerow gwardyi i 2 szwadrony konney gwardyi odebrały rozkaz do wyruszenia razem do obozu.

Z Augszburga d. 21. Sierpnia.

Dziś rano przybyło do wytchniętego pod naszem miastem obozu przeszło 100 wozow z namiotami i innemi podobnemi sprzętami. Z należących do tego obozu dwoch regimentow lekkiey konnicy stać będzie Leininga w pobliskich wsiach, a regiment Królewski zostanie w Augszburgu, tylko na cwiczenia co rano wychodzic będzie.

Z Hamburga d. 15. Sierpnia

D. 10 w wieczor przybiegł tu goniec od Xcia Ponteccrvo, po którego przybyciu uderzono w bęben, wszystkie woyska zgromadziły się na wielkim rynku, a o godzinie 9 do Xięstwa Holsztyńskiego wyruszyły. Powodem do tego nagłego poruszenia było wzbranianie się stoiących w Zelandyi i w Fühnen woysk Hiszpańskich wykonania wierności przysięgi nowemu Królowi Hiszpańskiemu i formalne ich oburzenie się. Wysłany do nich od Jenerała brygady Friron do wysłuchania ich przysięgi Adjutant, Kapitan Malabaille, został od nich zabity, a sam Jene-

rał od woysk tylko Duńskich zasłoniony został w zamku Rotschild.

Prywatne listy zapewniaią, iż iedne Hiszpańskie woyska wraz z naczelnym swoim Jenerałem Margrabią della Romana, a drugie pod Jenerałem Hermosillas udały się na Angielskie okręty eskadry Admirała Saumarez. Tym czasem Xżę Pontecorvo wyruszył nagle z woyskiem z Trawemünde do Rendsburga, i miał się ztamtąd udać do Koldinga na przeciwko wyspy Fühnen, dokąd także wyruszył stoiący przy Rendsburgu oboz.

Z Paryża d. 18. *Sierpnia.*

Dziś iest rada ministrow w St. Cloud, na którey J. C. K. Mość zasiada.

W czasie oświecenia Paryża d. 15 przypatrywano się z ukontentowaniem oświeceniu domu Ambassadora Perskiego. Cyfra Nayiaśnieyszego Cesarza z cyfrą Króla Perskiego były bardzo zręcznie połączone. Tegoż wieczora kazał ambassador przed swoim domem dać piękny faierwerk. Woienne pieśni, śpiewane od należących do poselstwa Perskich muzykantow, zakończyły uroczystość.

Poniewaź Król Karol IV znayduie za zimne dla siebie klima w Compiegne, i pragnie w ciepleyszey mieszkać okolicy, ma zatem przenieść się z całym dworem do Narbonny.

Xżna Borghese zasłabła od dni kilku.

W. Marszałek pałacu, Xżę Friolu, posłał prezydentowi miasta Bordeaux piękną z wizerunkiem J. C. K. Mci tabakierę, dla dowodzcy honorowey straży, dwa pierścienie dla dowodzcy i kapitana portu, i 3000 frankow dla podziału pomiędzy maytkow mieyskich i marynarki statkow, na których płynął J. C. K. Mość z Longon przez Dorgogne. Xżę Friolu doniosł razem prezydentowi miasta Bordeaux, iż ma zlecenie od Cesarza przesłać mu 25,000 fr. dla podziału pomiędzy tamteyszych ubogich.

Onegdaysza uroczystość w Tiwoli bardzo była piękna. Znaydował się na niey Perski ambassador z całym orszakiem i wspaniały faierwerk zdawał mu się naybardziey podobać. Ballon P. Garnerin wzniosł się szybko i pięknie w górę. Czas był piękny, powietrze chłodne i wiatr nie wielki. Ballon pędzony był ku Szampanii. Wzniosł się o godzinie 11 w wieczor i w kwadrans utracono go z oczu. Jest to iuż trzecia nocna podroż, którą P. Garnerin z ogrodu Tiwoli przedsiębierze.

P. Vialetes Montarieu, prezydent miasta Montauban, i P. Delaforce, dowodzca honorowey straży tegoż miasta, otrzymali każdy, rownie iak P. Pinsun, dowodzca honorowey straży departamentu Lande, od Cesarza po tabakierze wysadzaney dyamentami z cyfrą J. C. K. Mci.

Nayiaśnieysza Królowa Hiszpańska znayduie się w Morfontaine.

W Flesindze ma także bydź założona giełda.

Mowią ciągle o zwołaniu w krótce ciała prawodawczego. Rada stanu trudni się teraz ułożeniem proiektu nowego kodexu kryminalnego i urządzeniem xięgarskiego handlu we Francyi. Oba proiekta podane zostaną ciału prawodawczemu.

D. 15 w wieczor przyiechali Nayiaśnieysi Cesarstwo do pałacu Tuilleries i powitanemi zostali od licznie zgromadzonego w ogrodzie ludu radosnemi okrzykami. Z wielkiego balkonu słuchali koncertu, który konserwatorium muzyczne dało, a po faierwerku powrocili do St. Cloud.

Tuteysi Izraelici obchodzili w wielkiey swey synagodze urodziny Nayiaśnieyszego Cesarza, przy czem W. Rabin Sindsheims

miał stosowną mowę.

Dowodzcami honorowey straży w departamencie Wandei byli PP. Contade i Scepeaux; ostatni dowodził pod czas woyny Wandeyczykami.

Dnia 20. Sierpnia.

Duchowieństwo Paryzkie miało d. 15 audyencyą u Nayiaśnieyszego Cesarza w St. Cloud. Officyał i administrator wakuiącey dyecezyi Leiras miał do Cesarza następuiącą przemowę:

"Nayiaśnieyszy Panie! Duchowieństwo Paryzkie cieszy się z szczęśliwego powrotu W. C. K. Mci. Przychodzi z pośpiechem złożyć W. C. K. Mci hołd i głębokie uszanowanie, które Swiętey W. C. K. Mci osobie należy się od niego, iako iego Monarsze, protektorowi i dobroczyńcy. W czasie nieprzytomności W. C. K. Mci poniosło niepowetowaną stratę w osobie szanownego swoiego arcybiskupa. Spodziewa się iednak, że W. C. K. Mość nie zostawisz długo osierociałym pierwszego kościoła swoiego państwa. Będzie to, Nayiaśnieyszy Panie, nowym dowodem względow, któremi Twoie duchowieństwo zaszczycasz, a które nie przestanie Ci bydź wdzięcznym."

D. 21 Ambassador Perski mieć będzie pierwszą audyencyą u Cesarza. Przywieziony zostanie do pałacu Tuilleries w dworskich powozach. Tegoż dnia będzie także wielka parada woyskowa.

W rękodzielni porcelanowey w Sevres zrobiono dla Cesarza wspaniały porcelanowy serwis w guście Egipskim.

Hrabiowie Vimar i Jaqueminot obrani znowu są członkami rady prywatney Senatu, Hrabia Lemercier członkiem kommissyi senatu względem wolności osobistey, a Hrabia Cholłet kommissyi względem wolności druku.

Z Medyolanu d. 19. Sierpnia.

Przez wyrok wydany pod d. 17 Lipca w Bajonie pochwalił J. C. K. Mość nakazane przez ministra sprawiedliwości wyłożenie na ięzyk Włoski kodexu Francuzkiego handlowego i proponowane w nim odmiany. Kodex ten zaprowadzony zostanie d. 1 Września 1808. Od tego dnia prawa i przepisy Rzymskie, zwyczaie ogólne lub mieyscowe, statuty lub rozporządzenia przeciwiące się temu kodexowi przestaną mieć moc ustaw.

Z Kassel d. 21. Sierpnia.

Radcy stanu Malchus i Martens przełożyli zgromadzonym stanom proiekt do ustawy względem gruntowego podatku z pozwolonemi przez J. K. Mość odmianami, który większością 83 przeciw 7 głosow przyięty został. Podany dziś stanom przez Radcow stanu Martens i Witzlebens proiekt tyczący się skarbu, przyięty podobnież został 74 głosow przeciw iednemu.

Interessuiące szczegóły rachunku na rok 1808, 1809 w krótce udzielemy publiczności.

Jutro uda się Radca stanu Müller do zgromadzenia stanow i zakończy na ten rok w imieniu Króla ich posiedzenia.

W niebytności ministra woyny, który udał się na kąpiele do Geismar, powierzył J. K. Mość wydział woienny Ministrowi skarbowemu, Baronowi Bülow.

Korpus Marszałka Wiktor, Xcia Belluny, idący z okolic Berlina przechodzi przez królestwo Westfalskie, i krótki tylko czas zabawi przed Kassel. W przyszły piątek spodziewamy się iuż tu przedniey straży, a dla Xcia Marszałka przygotowano iuż pokoie w pałacu Bellevue.

Pochlebiamy tu sobie tem więcey utrzymaniem spokoyności na lądzie, że w naszem woysku naymnieysze nie zachodzą porusze-

n a. Jenerał dywizyi i Rądca stanu, Hrabia Schullenburg Kehnert, wyiechał ztąd za pozwoleniem Króla na czas nieograniczony.

Z wielu okolic nadeszły tu smutne doniesienia o szkodach, które okropny grad poczynił. Nieszczęście to dotchnęło nayurodzaynieyszą część powiatu Halberstadtskiego, gdzie 11 wsi prawie cały urodzay, wyiąwszy wcześniey zebrane żyto, utraciły. W wielu kantonach departamentow Leiny i Harzu poczynił także grad wielkie szkody. J. K. Mość rozkazał poborcom szacować każde szkody, które nieszczęśliwi wieśniacy ponieśli. Jak tylko nadeydzie opis tych szkod nie wątpią, że J. K. Mość pośpieszy z oycowską troskliwością na ratunek tym nieszczęśliwym, którzy utracili owoce całey swey pracy.

Z Hanoweru d. 23. *Sierpnia.*

Dziś w południe przybył tu z Berlina 75 regiment liniiowey Francuskiey piechoty. Od oczmie tu, potem uda się w dalszą podroż do Wesel. Oczekuiemy tu więcey przechodzącego woyska.

D. 20 przyiechali tu Jenerałowie Quiton i Clement.

Z Moguncyi d. 23 *Sierpnia.*

Roboty około fortyfikacyy Kassel (przy Moguncyi), które bardzo daleko się rozciągaią i czynione są z wielkim pośpiechem, są razem powodem do wielu interessuiących odkryciow, tak co do starożytności Rzymian, iako też dzieiow naszego kraiu. Przed kilku dniami odkopano 5 ołtarzow Rzymskich poświęconych Jowiszowi i Junonie. Dawniey odkryto takiż ieden. Na dwoch tylko znayduie się podpis ich wystawienia; ieden był w roku 215, drugi 242 po narodzeniu Chrystusa Pana. Officerowie indzynierow chowaią troskliwie te pomniki, i spodziewać się należy, że im więcey podobnych odkryciow winni będziemy.

Z Ankony d. 8. *Sierpnia.*

Jenerał Hrabia Lemarrois, rządca trzech nowych departamentow przyłączonych do królestwa Włoskiego, kazał wszystkim mieszkańcom donieść przez prefektа, aby złożyli broń za rewersami w oznaczonem mieyscu. Miasta Ankona i Jesi są tylko od tego rozporządzenia wyięte.

Z Genui d. 14. *Sierpnia.*

Dwa Angielskie okręty, które napastowały nasze brzegi, oddaliły się zabrawszy z portu Neli ieden korsarski i kilka kupieckich statkow; zapewne poprowadziły swoie zdobycze do Malty.

Okręt liniiowy Wrocław o 74 działach, który tu zbudowany i uzbroiony został, uda się w krotce pod żegle dla zmocnienia floty Tulońskiey.

Donoszą z Medyolanu, iż w Parmie oznaymiony został wyrok, mocą którego departament Taro przyłączono do rządztwa Xięcia Borghese.

Z Liworna d. 6. *Sierpnia.*

Z miasta naszego widziemy na morzu kilka Angielskich okrętow.

Prefekt nasz udał się dziś rano w podroż dla zwiedzenia departamentu środziemnego morza.

Z Bruxelli d. 14. *Sierpnia.*

Z Gandawy donoszą, iz sala, w którey wystawione są obrazy, ściąga ciągle ciekawych kraiowcow i cudzoziemcow. Liczba wystawionych obrazow wynosi blisko 300, z których większa połowa okazuie wielkie talenta, a reszta czyni nadzieie. Bogactwa szkoły Flamandzkiey tylu sławnych artystow, okazuią się tam ieszcze w całey świetności, i dla doprowadzenia iey do stopnia przypominaiącego piękny wiek Belgii, który tyle

miał sławnych mistrzow, nie potrzeba może iak tylko protekcyi i cokolwiek zachęcenia.

Z Londynu d. 24. Lipca.

Okręt Amerykański Tygrys płynący z Filadelfii, przyprowadzony został przez iednego z naszych brygow do Plimutu. Miał na sobie kilku podrożnych, między innemi Margrabię Irujo, ministra Hiszpańskiego przy zie dnoczonych stanach.

Ostatnie listy, które rząd z wschodnich Indyy odebrał, nie są pomyślnieysze od dawnieyszych. Między innemi odebrał list z Benares (w Indostanie) pod d. 12 Lutego, który donosi, że 200 jazdy korzystaiąc z nieprzytomności woysk Angielskich, które udały się w północne okolice dla uspokoienia buntu w Dondeab, &c. przebyło Chumbal i zaięło ważne bardzo stanowisko przy Bundelkund. Domyślaią się, że ta zgraia należy do korpusu jazdy, który plądrował niedawno i zdzierał prowincyą Jeypoor, a przeciw któremu myślano wysłać woyska.

Co się tyczy naszych stosunkow z Ameryką, zawsze są w iednakowym stanie. Ponieważ rząd dowiedział się, iż ludność tey rzeplitcy powiększa się z szkodą kraiow Nayiaśnieyszego Króla W. Brytanii, domyślać się zatem należy, że przedsięweźmie zapobiegaiące temu środki. Jakoż dowiaduiemy się, że wiele familiy przenosi się z połuocney Irlandyi do Amerykańskich kraiow, i że w miesiącu Maiu nadeszły 3 okręty do Filadelfii, maiąc każdy na sobie po 80 osób. Za przyczynę tego wynoszenia się z kraiu podaią ostatnie spory parlamentu względem bilu tyczącego się katolikow.

Od brzegow niższey Elby d. 19 *Sierpnia.*

Poczta z Kopenhagi nie nadeszła, iednak przez nadzwyczayną okazyą mamy stamtąd doniesienia do 14 Sierpnia, ale nic ważnego w sobie nie zawieraią.

W Szwedzkich gazetach wyczytuiemy następuiącą wiadomość z Anglii: "Król Szwedzki będzie od ministrow naszych, który wyśmiał ich plany działania, niezawodnie poświęcony.,,

Korrespondencya Lubeki z Rossyyskiemi portami iest nieprzerwanie utrzymywana. Rossyyska flota w Rewlu stoi ieszcze spokoynie w porcie, a woyska, które na nią wsiąść miały, w bliskości są rozłożone. Z dziennika Paryzkiego Publicysty dowiaduiemy się, że Król Szwedzki, iak się iuż dawniey doniosło, zamyśla całe swoie woysko do Finlandyi przesłać. Kilka regimentow od korpusu Jenerała Armfelta powieziono na wozach od granic Norwegskich do Sztokholmu, dla zmocnienia woyska Marszałka Klingspor i małych korpusow przeznaczonych do wylądowania. Ponieważ Rossyyskie woyska muszą obszerne okolice od Wasa aż do Sweaborga przeciw Szwedzkim attakom ze strony morza zasłaniac, podrobione zatem bardzo ich siły zostały; dla tego także nie mogło działaiące Szwedzkie woysko Marszałka Klingspor w północney Finlandyi dotąd bydz do Lappland odparte. Naczelny jenerał Hrabia Buxhöwden oczekuiąc żądnych posiłkow, stara się nietylko utrzymać swoie zdobycze, ale nawet one rozszerzać. Korpus Jenerała Rajewskiego utrzymuie zawsze liniią od Wasa do Alyerst, a stamtąd od Lestyersi do Hattala. Jenerał Łabanow stoi w Kihosalmi i Ongwesi i utrzymuie związek z Jenerałem Barclai de Tolly, który dla poruszeń Szwedow ku Sawolax na zachodnim brzegu wielkich jezior zaiąć musiał stanowisko. W wszystkich mieyscach zachodzą cząstkowe potyczki bez stanowiącego wypadku, i Szwedzi nie odnoszą z nich żadnych korzyści, ponieważ nie posuwa-

ią się na przod. Z resztą Marszałek Klingspor używa wszystkich sposobow, dla nakłonienia mieszkańcow Finlandyi do uchwycenia oręża przeciw Rossyanom, w niektórych okolicach udało się iego wysłańcom uzbroić chłopow, lecz za zbliżeniem się Rossyanow złożyli oręż i na nowo się poddali. Dotąd nie użyli Rossyanie przeciw nim żadney surowości; ale oświadczyć im kazali, iż za pierwszym powtorzeniem ukaranemi zostaną podług ustaw woyskowych.

Z Nicei d. 12. Sierpnia.

Poiutrze oczekuiemy tu Szwaycarskiego regimentu, pod dowodztwem Pułkownika Clavel z Lausany, idącego z Neapolu do Hiszpanii. Tegoż dnia ma tu nadeyść z Neapolu konna gwardya Królewska. Dziś rano i wczoray przeszła przez nasze miasto część ekwipażow nowego Króla Neapolitańskiego pod zasłoną pięknego iego regimentu lekkiey konnicy. Wyruszył on nie dawno z Düsseldorfu do Hiszpanii, lecz nie zaszedł iak tylko do granic Hiszpańskich i musiał się do Neapolu obrocić. Składa się po większey części z Niemcow. Idzie za nim, iak mowią, więcey woyska, które po wyprawie do Hiszpanii w Neapolitańskim kraiu wypocząć maią.

Z Rzymu d. 8 Sierpnia.

Kanclerz Papiezkiey kamery, Sanseverino, nakazał wszystkim tuteyszym właścicielom domow pod karą 25 talarow, aby mieysca pod swoiemi domami, wschody i podworce w przeciągu 8 dni zupełnie wyczyścić kazali, ponieważ nieczystości, któremi są pokryte, wydaią w teraźnieyszey porze roku szkodzący zdrowiu smrod. Ktokolwiek nie uczyni tego w przeciągu 8 dni, tedy iego kosztem będzie dom wyczyszczony. Niechay cudzoziemcy nie zarzucaią więcey Rzymowi, że iest siedliskiem nieochędostwa.

Z Amsterdamu d. 23. Sierpnia.

Podroż Króla do obu Fryzyy zdaie się bydź do dalszego czasu odłożona, ponieważ w pałacu tuteyszym czynią przygotowania do obchodu urodzin Nayiaśnieyszego Króla d. 2 Września.

Woyska, które znaydowały się ieszcze w obozie przy Woesdorp, tudzież załoga Hagska odebrały rozkaz udania się natychmiast w drogę do Bredy, gdzie dowiedzą się o swoim przeznaczeniu. Jakoż wczoray rano wyruszyły przez Delft, Rotterdam, &c.

D. 20 b. m. umarła w Ronveen niedaleko Zwoll, wdowa Boesekool w 106 roku, 6 tygodni życia. Miała 61 dzieci, wnukow i prawnukow.

Dziś odprawił Królewski instytut nadzwyczayne posiedzenie, po którym nastąpi niezadługo ogólne posiedzenie.

Król mianował 72 porucznikow morskich 51 podchorążych i 45 praktykantow marynarki.

Anglicy strzelali d. 21 przez 3 godziny do wsi Zandwoort.

Listy z Paryża do 21 Sierpnia nic w sobie nie zawieraią nowego.

Z Botzen d. 15. Sierpnia.

Przez sztafetę nadeszła tu d. 13 z Medyolanu rownie niezawodna, iak przyiemna wiadomość, iż zawarty między królestwami Włoskim i Bawarskim traktat handlowy zatwierdzony został d. 17 Lipca w Bajonie przez Nayiaśnieyszego Cesarza i Króla Napoleona i że w krotce będzie ogłoszony.

Z Helsingeru d. 11. Sierpnia.

Rybak tuteyszy, który niedaleko Angielskiego okrętu zarzucił swoie sieci, zaprowadzony został z chłopcem, którego miał przy sobie, do twierdzy Kronenburga, ponieważ ściągnął na siebie podeyrzenie, że porozumie-

wał się z Anglikami.'

Z Monachium d. 25. *Sierpnia.*

Rządowa gazeta ogłosiła między innemi następuiące Królewskie rozporządzenia: "Zostawia się do woli żydom, którzy podług rozporządzenia pod d. 17 Lutego r. b. dopełnić chcą osobiście obywatelskiego obowiązku służenia w woysku," Drugie rozporządzenie zawiera w treści: "Dla zapewnienia niższey klassie ludzi po wsiach i po miastach dogodney, prędkiey i taniey pomocy lekarskiey i zapobieżenia oraz zaboyczemu partactwu, zwróciliśmy naszą uwagę na zupełną reformę dotychczasowey szkoły chirurgiczney. Czyniąc więc zadosyć naszem zamiarom postanowiliśmy i stanowiemy co następuie: Chirurgiczne szkoły w Monachium, Bambergu i Inspruku są od wielkiey nocy 1809 zniesione. Od dnia ogłoszenia ninieyszego rozporządzenia nie maią te szkoły żadnych przyymować uczniow. W Monachium, Bambergu i Inspruku będą od wielkiey nocy założone szkoły dla lekarzy wieyskich. Zamiarem tych szkół iest ukształcić iak naymnieyszym kosztem i w nayprędszym czasie osobną klassę lekarzow, którzyby z medycyny, chirurgii i sztuki położniczey tego się tylko nauczyli, co naybliższy ma związek z praktyką, to iest ażeby poznać mogli i zapobiegać nayczęściey zdarzaiącem się chorobom. Wszystkie zaś nauki, które uczony lekarz wiedzieć powinien, częścią dla rozszerzenia nauki lekarskiey i dania w potrzebnym i rzadkiem razie swey rady, częścią też dla bycia od kraiu użytym do wyższych nauk lekarskich, słowem cała teorya iest z tych szkół wyłączona. Ukształceni w tych szkołach technicy maią, ile możności, posiadać zmysłowe nauki swey sztuki, znać narzędzia chirurgiczne i umieć ich zręcznie używać. Stosownie do tego planu maią się następuiących nauk uczyć: 1) anatomii; 2) fizyologii; 3) patalogii; 4) rysunkow; 5) sposobu leczenia i farmacyi; 6) powszechney i szczególney terapii; 7) sztuki położniczey; 8) medyczney i operacyyney chirurgii; 9) dyetetyki; 10) sądowych rozpoznań, &c. W wszystkich tych naukach ma bydź nadewszystko miany wzgląd, aby uczący się nabyli w wszystkich zmysłowych przedmiotach biegłości; aby na anatomicznych teatrach i salach chorych miano uwagę na naturę, wpaiano w ich pamięć sposoby leczenia i wprawiano w zręczność do użycia narzędzi w przypadkach potrzeby. Ażeby w wszystkich szkołach iednakowym sposobem, i podług iednakowych przepisow dawane były nauki, maią zatem bydź w każdey nauce, których uczyć w nich będą napisane Xiążki, które służyć razem będą wieyskim lekarzom w czasie praktyki za podręczne dzieła. Czas nauki dla wieyskiego lekarza przepisuie się na lat 3 bezprzerwy. Wszyscy, którzy na przyszłość chcą bydź wieyskiemi lekarzami, muszą pierwey bez żadnego wyiątku skończyć nauki w gimnazyach i liceach. Nauki lekarskie mieć będą darmo, tylko xiążki muszą sobie kupić. Od gminow, w których potem praktykować będą, dostawać będą rownie, iak kobiety uczące się sztuki położniczey, przez czas nauk lekarskich wsparcie, które iednak nie ma 100 zł. ryń. na rok przechodzić. Lekarze wieyscy po złożonym examinie i uznaniu za zdatnych otrzymaią dyploma z pieczęcią szkoły i podpisane od dziekana i reszty proffessorow na wieyskiego lekarza w gminie, który im w czasie nauk dawał wsparcie i mieszkać w nim powinni. Dyploma wieyskiego lekarza nie nadaie żadnego stopnia akademickiego.

DODATEK

DO № 73

GAZETY KRAKOWSKIEY

W Niedzielę Dnia 11 Września 1808.

Z Frankforta d. 24. Sierpnia.

Xżę Jmć Prymas powrócił onegday do Aszaffnburga z podroży, którą przedsięwziął do woytowstw Klingenberg i Prodselten.

Xżę Bellony, Marszałek Wiktor, przybył tu dzisieyszego wieczora.

Wczoray przybyła tu załoga z Ratysbony, składaiąca się z 390 ludzi, dla złączenia się z resztą Prymasowskiego woyska, które za kilka dni udaie się w podróż.

Woyska W. Xcia Heskiego iuż prawie wszystkie są zgromadzone, i w ciągu iesżcze tego miesiąca udadzą się w drogę.

Przed dwiema dniami przebiegł tędy Rossyyski goniec z Peterzburga do Paryża, daley goniec Westfalski bieżący z Kassel do Stuttgardu i dwoch Francuzkich; ieden bieżący od woyska do Paryża, drugi z Paryża do woyska Francuzkiego.

Z Norembergi d. 26. Sierpnia.

Przy teraznieyszym uzbroieniu Xiążąt ligi Reńskiey, wynosi cały Kontyngens, ieżeli będzie uzupełniony, 118 050 głów. Dostawiaią do niego 1) początkowi Xiążęta: Bawarya 30,000, Wirtemberg 12,000, Baden 800, Berg 500, Darmstadt Hessen 400, Nassau i reszta mnieyszych Xiążąt 4000; 2) nowo przyięci Xiążęta: Król Saski 30,000, Król Westfalski 25,000, Wirzburg 2000, Sax-Weymar 800, Sax Gota 1100, Sax-Meinungen 300, Sax Koburg 400, Sax-Hildburghausen 200, Anhalt 800, Schwarzburg 650, Waldek 400, Reuss 450, Lippe 650, Meklenburg-Szweryn 1900, Meklenburg-Strelitz 450 ludzi, i t. d.

Bamberska gazeta powiada, iż wszystkie Francuzkie woyska w Hanowerze odebrać miały rozkaz udania się do Wesel. Dodaie daley, iż stoiąca w mieście Hanowerze dragonia i lekka piechota wyruszyły iuż d. 16 bieżącego miesiąca.

Z Kopenhagi d. 13. Sierpnia.

Nayiaśnieyszy Król udarował bezpłatnie będącego dawniey w Heskiey służbie Porucznika Trost i będącego w Pruskiey służbie Kapitana Lewetsow indigenatem, i umieścił pierwszego iako kapitana z porucznikowską płacą przy Holsztyńskiey artyleryi, a drugiego iako kapitana kompanii w 3cim batalionie Szlezwickiego regimentu piechoty.

Angielska fregata, stoiąca przy Gothenburgu, posłała do Helsingeru 49 Duńskich maytkow, którzy poymanemi z ludzi na zabranych Duńskich i Norwegskich statkach mię-

dzy Norwegiią i Jutlandyą.

D. 27 p. m. widziano przy Langeland Angielską woienną flotę, złożoną z 52 trzech i dwoch masztowych okrętow i 4 barkassow.

D. 1 Lipca 1799 oddał tuteyszy magistrat postanowioney dyrekcyi ubostwa 704,789 talarow. Od tego czasu odkazano i złożone w dyrekcyi dla ubogich 1 mill. 654,596 talarow. Rafinuiący cukier, P. Ladige, odkazał ieden 600.000 talarow.

D. 15 Maia osadzili Angliey pod Baronem Hompesz wyspę Farroer.

Nie potwierdziła się pogłoska, iakoby z Angielskiego konwoiu 17 okrętow do Christiansand przyprowadzono.

Norwegskie przednie straże stały na początku Lipca w Szwecyi i zaymowały Krogstrand. Poiedyncze tylko potyczki zachodziły w granicach nieprzyiacielskich. Brzegi wzdłuż Swinesunde i Iddefiord były po większey części od nieprzyiaciela opuszczone lub słabo tylko osadzone.

Z Nancy d. 17. Sierpnia.

Od trzech dni przeiechali tędy Xżę Następca Hessen Homburga, goniec gabinetowy Austryacki i dąc do Paryża, P. Monaco, adjutant Króla Neapolitańskiego, iadąc do Metz, i P. Kiffer, sekretarz tłumacz ministra spraw zagranicznych, iadąc z Paryża do Strazburga.

Z Berna d. 16. Sierpnia.

Uroczystość pasterzy Alpeyskich ściągnęła tu bardzo wiele cudzoziemcow; wszystkie zaiezdne domy nasze są niemi zapełnione, i nie można nawet koni dostać, dla poiechania do Thun. Pani Stael znayduiąca się tu od kilku dni ma tam dziś poiechać.

Z Moguncyi d. 24. Sierpnia.

Prefekt w towarzystwie prezydenta miasta, sekretarza prefektury i naczelnego indzyniera mostow i dróg, założył onegday węgielny kamień na pierwszy dom na placu Guttemberga (Wynalazcy sztuki drukarskiey.) Pod ten kamień położono po iedney sztuce wszystkich monet za panowania Nayiaś. Cesarza, i wielką blachę, na którey wyryte iest imie Monarchy, imiona wyższych urzędnikow w mieście i w departamencie, tudzież, że plac ten nazwany w roku przeszłym został imieniem wynalazcy drukarni, który się w naszem mieście urodził.

DONIESIENIA.

Na Wesołey pod Nrm 206 w pałacu Jaśnie Wgo Hrabiego Komorowskiego iest do naięcia całe drugie piętro, pięć pokoiow, szosty przedpokoy z dwoma galeryami. Kuchnia w ogrodzie, w którey dwa pomieszkania znayduią się. Dwa ogrody z włoszczyzną, fruktami, oranżeryą. Przy ogrodzie dwa domki do mieszkania, staynia i wozownia wygodna. — Zyczący sobie zaarędowania na rok ieden lub więcey, ma się zgłosić do JPana Kabzińskiego pod Nrm 492 na Sławkowskiey ulicy, a tam o cenie i tym wszystkim doskonale uwiadomionym będzie.

Przez C. K. Galicyyskie kraiowe Gubernium rozpisuie się do osadzenia następuiących urzędow przy magistracie w Podgórzu, to iest Syndyka z pensyą roczną 500 zł. ryn., examinowanego Assessora z pensyą roczną 300 zł. ryń., examinowanego Aktuaryusza z pensyą roczną 300 zł. ryn. i pierwszego Kancellisty z pensyą roczną 250 zł. ryń. konkurs do 12 Września b. r. z tym dodatkiem: że prozby o pierwsze trzy urzędy, dekretami obyczayności z obydwoch liniy i zaświadczeniami moralności, a ostatni urząd, zaświadczeniami o wiadomości języków Niemieckiego, Łacińskiego i Polskiego, tudzież zaświadczeniem moral-

ności należycie opatrzone, jeszcze przed upłynieniem rzeczonego terminu, do Kr. Cyrkularnego urzędu w Bochnii, podawać powinni. W Lwowie dnia 5. Sierpnia 1808.

Magistrat Miasta C. K. Lublina ninieyszym publicznnym Edyktem wszystkim i każdemu w szczególności do wiadomości podaie, iż zbieg wierzycieli na całym maiątku ruchomym niegdy Zyda Hersz Ohrnszteina, Obywatela Lubelskiego własnym w Galicyi Zachodniey znayduiącym się otworzonym został, wszyscy więc wierzyciele, którzyby do roszczenia iakiegokolwiek żądania i pretensyi mieć prawo sobie ufali, zwołuią się, ażeby ci żądania swoie na piśmie, iakich stosun k przedsiębranego processu wymaga, plenipotentowi ustanowionemu zadłużoney Massie kuratorowi do spraw zadłużonego P. Fr. Grzymkowskidgo aż do dnia 10 9bra temuż Sądowi Magistratu inemu tym pewniey wykrywali, i w tey lub owey klassie umieszczonym bydź chcąc, prawa swoie dostatecznie udowodnili, gdyż inaczey po upłynionym czasie nikt więcey słuchanym nie będzie, i ci którzyby aż do tego czasu swoich żądań nie podali, od całego zadłużonego znayduiącego się maiątku iak iest w Galicyi Zachodniey, gdyby ten przez zgłoszonych wierzycieli rozebranym został, na ten czas bez wszelkiego wyiątku oddalonemi zostaną, chociażby im w istocie prawo nadgrody służyło, alboli też iakowa rzecz prawem dziedzictwa z massy podnieść mieli, lub przez zastaw lub zapis zabezpieczone mieli, tak dalece, żeby tym podobni wierzyciele, gdyby massie cokolwiek dłużnemi byli, niezważaiąc, że im prawo nadgrody własności zastawu, albo zapisu służyłoby, dług massie zapłacić winnemi są, w tey mierze przymuszonemi by zostali. Procz tego wszystkim wierzycielom zadłużoney massy Zyda Hersz Ohrnszteina Obywatela Lubelskiego niniejszym Edyktem wiadomo się czyni, że do obrania massy dóbr kuratora iako też deputacyi dnia 11 9bra 1808 o godzinie 9 z rana do stawienia się przeznaczonym iest, ażeby w tym dniu kuratora dóbr i deputacyą obrali, oraz przepis § 86 kodexu sądowego uzupełnić starali się, gdyby zaś wierzyciele ani massy deputacyi ani kuratora nie obrali i dzień naznaczony opuścili, na ten czas podług kodexu sądowego § 95 z niebespieczeństwem ich kurator massy i deputacya od tuteyszego sądu obrana będzie.

Dan w Lublinie dnia 9 Augusta 1808.

Władich.
Lewandowski.
Krępski.

Z Rady Magistratu Królewskiego Miasta Lublina.
Świderski.

C. K. Sądy Szlacheckie Krakowskie Galicyi Zachodniey oznaymują tym Edyktem Panu Walentemu Kwaśniewskiemu: że Pan Marcin Zawadzki u Sądow tych w sprawie — by chełpienie się z prawem swoiem dziedzictwa do summy 16.000 zł. pol. czyli 4000 reńskich usprawiedliwił, lub wieczne mu milczenie nakazane zostało. — skargę na niego podał, i o pomoc Sądu, ile sprawiedliwość wymaga prosił. —— Gdy zaś Sądy te, nie maiąc wiadomości gdzie on zostaie, lub czy wcale w C. K. państwach dziedzicznych znayduie się, onemuż Walentemu Kwaśniewskiemu Adwokata tuteyszego Walentego Litwińskiego z iego szkodą i iego kosztem zastępcą postanowiły, z którym proces ten stosownie do ustawy sądowey na C. K. państwa dziedziczne przepisaney rozpocznie się i ukończony będzie; on przeto Edyktem niniejszym tym końcem upomina się, ażeby w czasie przyzwoitym, to iest w przeciągu 90 dni sam stanął, albo ieżeli iakie ma prawa swego dowody, te zastępcy wyznaczonemu wcześnie przesłał, albo nakoniec innego sobie patrona obrał, tego sądom tuteyszym wymienił, i podług przepisu tych środków prawa używał, które do swey obrony za nayskutecznieysze osądzi; inaczey bowiem wszelką niedogodność z zaniedbania wynikaiącą samby sobie, podług opiewu C. K. praw, przypisać musiał.

Krzysztof de Rebsamen Wiceprezes.
Kannamiller.
Scherautz.

Z Rady C. K. Sądow Szlacheckich Krakowskich Galicyi Zachodniey.
W Krakowie dnia 8 Sierpnia 1808.
Martinides.

Wewsi Szczodrkowice 2 mile od Krakowa ku Skale mieście leżącey, znayduią się nowo przyprowadzone Hiszpańskie barany, na gatunki podzielone; cena tych baranow iest pomierna, o którey każdy chęć kupna maiący, przy zobaczeniu tychże dowiedziec się może, to iest gatunek pod Nr. 2 kosztuie sztuka zł. ryń. 80, pod Nr. 3 zł. ryń. 120, pod Nr. 4 zł. ryń. 150. Wełna z tych przyymuie się funt Wideński od Nr. 2 zł. ryń. 3 kr. 30, od Nr. 3 zł. ryń. kr. 45, od Nr. 4 zł. ryń. 4

Obwieszczenie C. K. Galicyyskiego kraiowego Gubernium.

Stosownie do kancelaryi nadworney dekretu dnia 28 Lipca b. r. ze strony Galicyyskiego Guberninm, isze rozpisuie się konkurs do d. 16 Września b. r. dla tych młodych Galicyanow, którzyby się w Wiedniu na nauczycielow wieyskiego gospodarstwa kształcic chcieli. Otrzymaią 50 zł. ryn. na podroż i używac będą rocznie stypendium 300 zł. ryń. przez czas uczenia się, potym zaś iako nauczyciele wieyskiego gospodarstwa, przy Galicyyskich Gymnazyach z pensyą roczną 400 zł. ryń. umieszczeni zostaną. Przymioty które ciż młodzi Galicyanie posiadac, i dowodami stwierdzic maią, aby za Alumnow do nauczenia się wieyskiego gospodarstwa przyiętemi bydź mogli, są następuiące: a) Dokładna Niemieckiego i Galicyyskiego kraiowego ięzyka, wiadomość. b) Posiadanie nauk humaniora w nich. Umieiętności w iakich na przyszłych nauczycielow wieyskiego gospodarstwa kształcący się młodzieńcy, przez czas swoiego przebywania w Wiedniu, ieźli niemi iescze nie są opatrzeni cwiczeni będą są: a) Historya naturalna; b) Botanika; c) Fizyka; d) Mechanika; e) Chemia; f) Fizyologia, to iest ta która w tamteyszey szkole leczenia bydląt iest dawana; g) Nauka wieyskiego gospodarstwa, do którey umiętnosci od a) aż do f) wymienione, iako przygotowywaiące wiadomości, są potrzebne. — 2gie Przymioty, które ci co za Alumnow przyięci bydź chcą, posiadać muszą, i które wzwyż pod a) i b) są wymienione, powinni być w orygnalnych zaświadczeniach, lub in Copia Vidimata, z prośbą do Galicyyskiego Gubernium podać się maiącym przyłączone, i porządnie dowiedzione. Nakoniec 3cie Muszą się ciż młodzieńcy na piśmie rewersowac, że w przypadku, ieźliby pod czas tey nauki, lub po iey zakończeniu w ląswoią odmienili, i na nauczycielow wieyskiego gospodarstwa w Gymnazyach poświecić się niechcieli, powszechnemu funduszowi tey fundacyi, wszystkie na kształcenie siebie łożone wydatki powrocą.

W Lwowie dnia 26. Sierpnia 1808.

C. K. Sądy Szlacheckie Krakowskie Galicyi Zachodniey oznaymuią tym Edyktem Panu Walentemu Kwaśniewskiemu za granicą C. K. państw zostaiącemu: że P. n Marcin Zawadzki do Sądow tuteyszych w sprawie — by chełpienie się z prawem swoiem dziedzictwa do summy 13,333 zł. pol. 10 gr. czyli 3333 ryń. 20 kr. usprawiedliwił, lub wieczne mu milczenie nakazane zostało — żałobę na niego podał, i o pomoc Sądu, ile sprawiedliwość wymaga prosił. — — Gdy zaś sądy te nie maiąc wiadomości o mieyscu iego mieszkania, onemuż Walentemu Kwaśniewskiemu Adwokata tuteyszego Walentego Litwińskiego, z iego szkodą i iego kosztem zastępcą postanowiły, z którym proces ten stosownie do ustawy sądowey na C. K. państwa dziedziczne przepisaney rozpocznie się i ukończony będzie; on przeto Edyktem niniejszym tym końcem upomina się: ażeby w czasie przyzwoitym, to iest w przeciągu 90 dni sam stanął, albo ieżeli iakie ma prawa swego dowody, te zastępcy wyznaczonemu wczesnie przesłał, albo nakoniec innego sobie patrona obrał, tego sądom tuteyszym wymienił, i podług przepisu tych środkow prawa używał, które do swey obrony za nayskutecznieysze osądzi; gdyż w przeciwnym razie wszelką niedogodność z zaniedbania wyniknąć mogącą sam by sobie, podług opisu C. K. praw, przypisać był winien.

Krzysztof de Rebsamen Wiceprezes.

Kammamiller.

Scheranz.

Z Rady C. K. Sądow Szlacheckich Galicyiskich.

W Krakowie d. 8 Sierpnia 1808.

Martinides.

(*Przy dzisieyszey gazecie znayduie się 2gi Dodatek.*)